

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Trafikverket

781 89 Borlänge

Uppdrag till Trafikverket att föreslå åtgärder för att stärka kompetensförsörjningen inom järnvägsområdet

Regeringens beslut

Regeringen ger Trafikverket i uppdrag att i enlighet med vad som anges under rubriken Närmare beskrivning av uppdraget lämna förslag på åtgärder för att stärka den långsiktiga kompetensförsörjningen inom järnvägssektorn. Eventuella förslag ska åtföljas av ekonomiska konsekvensanalyser samt förslag på finansiering. Trafikverket ska lämna förslag på erforderliga författningsändringar.

Vid genomförandet av uppdraget ska Trafikverket inhämta synpunkter från berörda branschföreträdare samt andra berörda myndigheter och aktörer.

Trafikverket ska senast den 16 maj 2025 lämna en redovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet).

Närmare beskrivning av uppdraget

Trafikverket ska med utgångspunkt i sin roll som infrastrukturförvaltare av den statliga järnvägsanläggningen analysera vilka framtida kompetensbehov som behöver säkerställas för att dels upprätthålla en säker och robust anläggning, dels för att kunna möta och omsätta de ökade åtgärder avseende underhåll och investeringar i järnvägen som följer av den kommande nationella planen för transportinfrastrukturen avseende perioden 2026–2037.

Trafikverket ska lämna förslag på hur branschens kompetensförsörjning kan stärkas. I detta ingår att lämna förslag på hur Trafikverkets roll och uppgifter bör utformas för att ge stöd för branschens kompetensförsörjning.

Järnvägen utvecklas mot en alltmer digitaliserad, automatiserad och uppkopplad anläggning vilket medför både nya utmaningar och möjligheter. Digitaliseringen ställer ökade krav på medarbetarnas och organisationers flexibilitet och nya typer av kompetenser. Trafikverket ska beakta detta vid uppdragets genomförande. Järnvägsyrkets attraktivitet bland unga bedömer regeringen är en utmaning och en viktig fråga för att lyckas med att locka ungdomar till utbildning, rekrytera personal och för att behålla arbetskraft och kompetens. Även detta ska Trafikverket beakta vid uppdragets genomförande.

Trafikverket ska dessutom vid genomförandet av uppdraget beakta den roll och betydelse som Trafikverkets utbildningsenhet Trafikverksskolan har för den långsiktiga kompetensförsörjningen. Trafikverket ska därför utreda och vid behov föreslå hur myndigheten genom Trafikverksskolan, i samverkan med myndigheter, kommuner, utbildningsanordnare och andra branschföreträdare, kan utvecklas och användas för att stärka kompetensförsörjningen. Även nationellt behov av övningsanläggningar ska beaktas.

Den senaste tidens utveckling av det säkerhetspolitiska läget visar på vikten av att ha tillgång till en bred kompetensbas inom järnvägsområdet. Trafikverket ska därför särskilt beakta kompetensförsörjningens betydelse för de behov som Trafikverket har konstaterat i sin roll som ansvarig myndigheten inom beredskapssektorn för transporter.

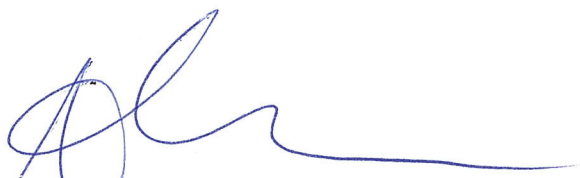
Skälen för regeringens beslut

En viktig utgångspunkt är att hela Sverige ska fungera och att den statliga transportinfrastrukturen ska bidra till att stärka villkoren för att leva, bo och verka i hela landet. I propositionen Vägen till en pålitlig transportinfrastruktur – för att hela Sverige ska fungera (prop. 2024/25:28) framhåller regeringen vikten av att underhåll av det befintliga transportsystemet genomförs och att investeringar görs där det behövs. Den statliga transportinfrastrukturen ska utvecklas och förvaltas i hela landet så att det övergripande transportpolitiska målet, inklusive funktions- och hänsynsmålen med därtill hörande etappmål, samt de av riksdagen beslutade klimatmålen nås. Vidare framhåller regeringen att transportsektorns förmåga att upprätthålla samhällsviktiga funktioner, både i fredstida kriser, vid höjd beredskap och ytterst i krig, behöver säkerställas.

Det råder kompetensbrist inom hela infrastrukturektorn, vilket många företag och aktörer vittnar om. De senaste årens säkerhetspolitiska utveckling visar också på vikten av att ha en bred kompetensbas inom infrastrukturområdet. Därför behöver arbetet med kompetensförsörjning stärkas. Arbetet med att öka branschens attraktivitet bör kunna stärkas genom samarbete med andra arbetsgivare och branschorganisationer. Trafikverkets insatser för att skapa förutsättningar för bättre kompetensförsörjning, till exempel genom arbetet med Järnvägscollege, som samlar järnvägsbranschens organisationer och Trafikverket i arbetet med att stärka järnvägens kompetensförsörjning, har varit värdefulla.

Regeringen ser därför att kompetensförsörjningen är en stor utmaning inom infrastrukturektorn. Rätt kompetens är en förutsättning för att kunna genomföra nödvändiga satsningar på underhåll och investeringar inom järnvägsområdet.

På regeringens vägnar

Andreas Carlson

Claes Elmgren

Kopia till

Finansdepartementet/BA
Utbildningsdepartementet/GV och UH